KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2023/1619

2023 m. rugpjūčio 8 d.

dėl laikinų neatidėliotinų priemonių, kuriomis 2023 m. nukrypstama nuo tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (ES) Nr. 1308/2013 ir (ES) 2021/2117 nuostatų, siekiant išspręsti konkrečias vaisių ir daržovių bei vyno sektorių problemas, kilusias dėl nepalankių meteorologinių reiškinių

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 ([1]), ypač į jo 221 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

(1) dėl pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių, kurie 2023 m. pavasarį vyko kelių valstybių narių regionuose, buvo padaryta labai didelė žala vaisių ir daržovių produkcijai. Ispanijoje dėl sausros Katalonijos regione planuojamas bent 50 % mažesnis produkcijos kiekis, o Italijoje, Emilijos-Romanijos regione, produkciją sunaikino potvynis. Sausra kai kuriuose Prancūzijos ir Portugalijos regionuose taip pat padarė didelį poveikį produkcijos kiekiui ir kokybei;

(2) atsižvelgiant į 2023 m. pavasario pavojingus nepalankius meteorologinius reiškinius, daugeliui pripažintų vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijų ir gamintojų organizacijų asociacijų kyla sunkumų įgyvendinti patvirtintas savo veiklos programas. Kai kurie patvirtinti veiksmai ir priemonės 2023 m. nebus įgyvendinti, todėl dalis veiklos fondų lėšų nebus išleista. Kitos pripažintos gamintojų organizacijos ir gamintojų organizacijų asociacijos iš dalies keičia savo veiklos programas siekdamos įgyvendinti veiksmus ir priemones, pavyzdžiui, krizių valdymo priemones, skirtas pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių poveikiui vaisių ir daržovių sektoriuje šalinti;

(3) pripažintos vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijos ir gamintojų organizacijų asociacijos (pagal savo patvirtintas veiklos programas) gali įgyvendinti vaisių ir daržovių sektoriaus krizių ir prevencijos priemones, kuriomis siekiama padidinti jų atsparumą rinkos sutrikdymui. Tačiau pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 33 straipsnio 3 dalies ketvirtą pastraipą, šioms krizių prevencijos ir valdymo priemonėms neturi būti skirta daugiau kaip trečdalis pagal veiklos programą patiriamų išlaidų. Siekiant šioms gamintojų organizacijoms suteikti daugiau lankstumo ir galimybių sutelkti išteklius pagal veiklos programas dėl su nepalankiais meteorologiniais reiškiniais susijusių priemonių kilusiai rinkos sutrikdymo problemai spręsti, 2023 m. ta taisyklė neturėtų būti taikoma. Ši laikina nukrypti leidžianti nuostata turėtų būti taikoma veiklos programoms, kurios, vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2117 ([2]) 5 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos c punktu, toliau yra taikomos pagal Reglamente (ES) Nr. 1308/2013 nustatytas sąlygas;

(4) be to, pripažintos gamintojų organizacijos ir gamintojų organizacijų asociacijos turi turėti galimybę perskirstyti savo atitinkamo veiklos fondo lėšas, įskaitant Sąjungos finansinę paramą, veiksmams ir priemonėms, kurie reikalingi 2023 m. pavasario nepalankių meteorologinių reiškinių pasekmėms šalinti. Siekiant užtikrinti tokią galimybę pripažintoms gamintojų organizacijoms ir gamintojų organizacijų asociacijoms, būtina Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 34 straipsnio 1 dalyje nustatytą Sąjungos finansinės paramos ribą 2023 m. padidinti nuo 50 iki

([1]) OL L 347, 2013 12 20, p. 671.

([2]) 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2117, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų, (ES) Nr. 251/2014 dėl aromatizuotų vyno produktų apibrėžties, aprašymo, pateikimo, ženklinimo ir geografinių nuorodų apsaugos ir (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams (OL L 435, 2021 12 6, p. 262).

60 % faktiškai patirtų išlaidų; Ši laikina nukrypti leidžianti nuostata turėtų būti taikoma veiklos programoms, kurios toliau taikomos pagal Reglamente (ES) Nr. 1308/2013 nustatytas sąlygas, laikantis Reglamento (ES) 2021/2117 5 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos c punkte nustatytos pereinamojo laikotarpio nuostatos;

(5) pavojingi 2023 m. pavasario meteorologiniai reiškiniai smarkiai paveikė ir Sąjungos vyno sektorių, kuriame su išskirtiniais sunkumais susidūrė vynuogių augintojai, įsikūrę atitinkamuose valstybių narių regionuose. Dėl išskirtinių oro sąlygų vynuogių augintojai negalėjo atlikti paprastai pavasarį atliekamų vynuogynų tvarkymo darbų, tokių kaip dirvos valymas ir paruošimas, naujų vynmedžių sodinimas ar skiepijimas. Regionuose, nukentėjusiuose nuo ypatingos sausros, tokia veikla neįmanoma dėl sauso dirvožemio ir itin nepalankių sąlygų naujiems sodinukams auginti, o regionuose, nukentėjusiuose nuo potvynių, tokia veikla neįmanoma, nes į vynuogynus neįmanoma patekti arba jie yra sunaikinti vandens srautų;

(6) Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 62 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta, kad vynmedžių sodinimo leidimai, įskaitant naujo sodinimo ir atsodinimo leidimus, galioja trejus metus nuo jų išdavimo dienos. To reglamento 68 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta, kad leidimai, išduoti pakeitus sodinimo teises, galioja tokį patį laikotarpį kaip ir pirminės sodinimo teisės. Kiekvieno išduoto leidimo galiojimo laikotarpiu vynuogių augintojai paprastai rudenį paruošia dirvą ir apsirūpina naujais vynmedžiais, kurie sodinami pavasarį, nes pavasaris yra tinkamiausias metas sodinti;

(7) dėl nepalankių meteorologinių reiškinių vynuogių augintojai, turintys sodinimo leidimus, kurie turi būti naudojami paveiktuose regionuose ir kurių galiojimo laikas baigiasi 2023 m., negalėjo pasinaudoti šiais leidimais paskutiniųjų jų galiojimo metų pavasarį, kaip buvo planuota. Kadangi neįmanoma numatyti, kiek ilgai tęsis tokie nepalankūs meteorologiniai reiškiniai ir jų padariniai, neaišku, ar šie vynuogių augintojai galės pasinaudoti sodinimo leidimais per atitinkamus galiojimo laikotarpius. Vynuogių augintojams tektų sodinti vynmedžius karštuoju metų laiku, t. y. mažiau tinkamu auginimo ciklo metu, sudėtingomis sąlygomis ir patiriant papildomų išlaidų, kai vyno sektorius ir taip kenčia nuo nepalankių rinkos sąlygų;

(8) todėl, siekiant išvengti leidimo sodinti praradimo arba greito sąlygų, kuriomis reikėtų sodinti, pablogėjimo, būtina nedelsiant leisti pratęsti sodinimo leidimų, kurių galiojimas baigiasi 2023 m., galiojimą regionuose, nukentėjusiuose nuo nepalankių meteorologinių reiškinių. Taigi visų leidimų, kurių galiojimo laikas baigiasi 2023 m. ir kurie bus naudojami paveiktuose regionuose, galiojimas turėtų būti pratęstas dar 12 mėnesių nuo dabartinės jų galiojimo pabaigos 2023 m., kad vynuogių augintojai galėtų sodinti vynmedžius 2024 m.;

(9) atsižvelgiant į nenumatytus sunkumus, su kuriais dėl nepalankių meteorologinių reiškinių susiduria vynuogių augintojai paveiktuose regionuose, tokiems vynuogių augintojams, jei jie nebenori plėsti vynuogynų ploto, turėtų būti leista atsisakyti sodinimo leidimo, kurio galiojimas baigiasi 2023 m., netaikant Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 62 straipsnio 3 dalyje nurodytos administracinės nuobaudos;

(10) vynuogių augintojams, auginantiems naujai pasodintus vynuogynus vietovėse, kurios labai nukentėjo nuo nepalankių 2023 m. pavasario meteorologinių reiškinių susijusiuose regionuose ir kurie buvo pasodinti tikintis išnaikinti lygiavertį plotą, naudojantis valstybių narių pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 66 straipsnio 2 dalį suteiktais pakartotinio sodinimo leidimais, tikslinga vieniems metams pratęsti ketverių metų terminą, per kurį turi būti išnaikintas anksčiau pasodintas plotas. Tai sudarys sąlygas vynuogių augintojams papildomais derliaus

nuėmimo metais gauti naudos iš anksčiau apsodinto ploto, taip kompensuojant žalą, padarytą naujai apsodintame vynuogyne, atsižvelgiant į tai, kad dėl tokios žalos gali būti atidėta naujai apsodinto ploto naudojimo pradžia arba dėl to naujai apsodintas plotas turi būti apsodintas iš naujo. Todėl Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2018/273 ([3]) 5 straipsnio antroje pastraipoje nustatytas terminas taip pat turėtų būti pakoreguotas;

(11) reikėtų nustatyti pereinamojo laikotarpio priemones dėl išlaidų, patirtų po 2022 m. gruodžio mėn. pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 40 straipsnyje nurodytas vyno sektoriaus nacionalines paramos programas. Visų pirma Reglamento (ES) 2021/2117 5 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad paramos programos vyno sektoriuje toliau taikomos iki 2023 m. spalio 15 d. Šiuo tikslu Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 39–54 straipsniai turi būti toliau taikomi po 2022 m. gruodžio 31 d. – išlaidoms ir atliktiems mokėjimams, susijusiems su veikla, įgyvendinta pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 iki 2023 m. spalio 16 d. Be to, Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 39–54 straipsniai turi būti toliau taikomi ir iki 2025 m. spalio 16 d. pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 46 ir 50 straipsnius įgyvendintų veiksmų išlaidoms ir atliktiems mokėjimams, jeigu iki 2023 m. spalio 15 d. tokie veiksmai buvo iš dalies įgyvendinti ir patirtos išlaidos sudaro ne mažiau kaip 30 % visų planuotų išlaidų;

(12) tačiau dėl nenumatytų sunkumų, su kuriais vynuogių augintojai susidūrė dėl sunkių padarinių, atsiradusių dėl 2023 m. pavasario nepalankių meteorologinių reiškinių, kai kuriems vynuogių augintojams tapo neįmanoma įgyvendinti Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 46 straipsnyje numatytų veiksmų, kad būtų laikomasi 30 % ribos, taikomos išlaidoms, kurios turi būti patirtos iki 2023 m. spalio 15 d. Todėl manoma, kad būtina sumažinti 30 % ribą iki 3 % ribos, siekiant užtikrinti, kad vynuogių augintojai, kurie pradėjo įgyvendinti priemonę, bet dėl nenumatytų oro sąlygų negalėjo tęsti įgyvendinimo, nebūtų be reikalo baudžiami ir galėtų tęsti priemonės įgyvendinimą, kai tik situacija bus tam palanki. Ši lanksti tvarka turėtų būti taikoma tik vynuogių augintojams, turintiems persodinimo leidimus, kurie bus naudojami regionuose, nukentėjusiuose nuo nepalankių meteorologinių reiškinių 2023 m. pavasarį;

(13) bendra padėtis yra konkreti problema, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 221 straipsnyje, kurios negalima lengvai išspręsti priemonėmis, taikomomis pagal to reglamento 219 arba 220 straipsnį. Padėtis nėra konkrečiai susijusi su esamu nustatytu unikaliu rinkos sutrikimu ar tikslia jo grėsme. Ji taip pat nesusijusi su priemonėmis, kuriomis būtų kovojama su gyvūnų ligų plitimu ar vartotojų pasitikėjimo praradimu dėl pavojaus visuomenės, gyvūnų ar augalų sveikatai;

(14) atsižvelgiant į precedento neturintį 2023 m. pavasario pavojingų nepalankių meteorologinių reiškinių pobūdį, būtina sušvelninti šiuos sunkumus, nuo tam tikrų reglamentų (ES) Nr. 1308/2013 ir (ES) 2021/2117 nuostatų nukrypstant tik tiek, kiek tai griežtai būtina;

(15) atsižvelgiant į būtinybę imtis neatidėliotinų veiksmų, šis reglamentas turėtų įsigalioti jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną;

(16) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Bendro žemės ūkio rinkų organizavimo komiteto nuomonę,

([3]) 2017 m. gruodžio 11 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2018/273, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 nuostatos dėl leidimų sodinti vynmedžius išdavimo tvarkos, vynuogynų registro, lydimųjų dokumentų ir sertifikavimo, įvežimo ir išvežimo operacijų registro, privalomųjų deklaracijų, pranešimų bei praneštos informacijos skelbimo ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl atitinkamų patikrų bei nuobaudų, iš dalies keičiami Komisijos reglamentai (EB) Nr. 555/2008, (EB) Nr. 606/2009 bei (EB) Nr. 607/2009 ir panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 436/2009 bei Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/560 (OL L 58, 2018 2 28, p. 1).

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Laikinos nuo Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 nukrypti leidžiančios nuostatos, susijusios su vaisiais ir daržovėmis

1. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 33 straipsnio 3 dalies ketvirtos pastraipos, trečdalio išlaidų, skirtų krizių prevencijos ir valdymo priemonėms pagal toje nuostatoje nurodytą veiklos programą, riba 2023 m. netaikoma vietovėms, kurios 2023 m. pavasarį nukentėjo nuo nepalankių meteorologinių reiškinių ir kurias turi nustatyti valstybės narės.

2. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 34 straipsnio 1 dalies, Sąjungos finansinė parama toje nuostatoje nurodytam veiklos fondui, teikiama 2023 m. gamintojų organizacijoms arba gamintojų organizacijų asociacijoms, kurios 2023 m. pavasarį nukentėjo nuo nepalankių meteorologinių reiškinių ir kurias turi nustatyti valstybės narės, neturi viršyti valstybių narių 2023 m. patvirtintos Sąjungos finansinės paramos veiklos fondams sumos ir neturi viršyti 60 % faktiškai patirtų išlaidų.

2 straipsnis

Laikinos nuo Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 nukrypti leidžiančios nuostatos, susijusios su vynu

1. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 62 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos pirmo sakinio ir 68 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos pirmo sakinio, pagal to reglamento 62, 64, 66 ir 68 straipsnius išduoti sodinimo leidimai, kurių galiojimas baigiasi 2023 m. ir kurie bus naudojami regionuose, 2023 m. pavasarį nukentėjusiuose nuo nepalankių meteorologinių reiškinių, nustoja galioti tik praėjus 12 mėnesių nuo pradinės jų galiojimo pabaigos datos.

2. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 62 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos antro sakinio, vynuogių augintojams, turintiems sodinimo leidimus, kurių galiojimas baigiasi 2023 m. ir kurie bus naudojami 2023 m. pavasarį nepalankių meteorologinių reiškinių paveiktuose regionuose, netaikomos administracinės nuobaudos su sąlyga, kad jie iki 2023 m. gruodžio 31 d. informuos kompetentingas institucijas, jog neketina naudotis savo leidimais ir nenori pasinaudoti šio straipsnio 1 dalyje numatytu galiojimo pratęsimu.

3. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 66 straipsnio 2 dalies, valstybės narės gali pratęsti išnaikinimo terminą iki penktųjų metų, skaičiuojant nuo naujų vynmedžių pasodinimo dienos, pabaigos tais atvejais, kai 2023 m. pavasarį dėl nepalankių meteorologinių reiškinių naujai apsodintam plotui buvo padarytas didelis neigiamas poveikis, dėl kurio vėluojama pradėti naudoti naujai apsodintą plotą arba naujai apsodintas plotas turi būti apsodintas iš naujo.

Per du mėnesius nuo paraiškos pratęsti išnaikinimo terminą pateikimo valstybės narės informuoja pareiškėją apie jo paraiškos patvirtinimą arba atmetimą. Jei paraiška atmetama, valstybės narės informuoja pareiškėją apie atmetimo priežastis.

Deleguotojo reglamento (ES) 2018/273 5 straipsnio antra pastraipa taikoma, jei vynuogių augintojas išnaikinimo neatlieka iki pratęsto termino pabaigos.

Jei vynuogių augintojai pasinaudojo termino pratęsimu, tiek naujai apsodintas plotas, tiek numatytas išnaikinti plotas laikomi neatitinkančiais Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 47 straipsnyje nurodytos paramos už neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimą skyrimo reikalavimų iki pratęsto termino pabaigos.

3 straipsnis

Laikinos nuo Reglamento (ES) 2021/2117 5 straipsnio 7 dalies b punkte nustatytų pereinamojo laikotarpio nuostatų nukrypti leidžiančios nuostatos dėl Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 39–52 straipsnių taikymo

Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2021/2117 5 straipsnio 7 dalies b punkto, Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 39–54 straipsniai po 2022 m. gruodžio 31 d. toliau taikomi patirtoms išlaidoms ir atliktiems mokėjimams, susijusiems su veiksmais, įgyvendintais pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 46 straipsnį iki 2025 m. spalio 16 d., jeigu

a) iki 2023 m. spalio 15 d. tokie veiksmai buvo iš dalies įgyvendinti ir patirtos išlaidos sudaro ne mažiau kaip 3 % visų planuotų išlaidų ir

b) tokie veiksmai visiškai įgyvendinti iki 2025 m. spalio 15 d.

Valstybės narės užtikrina, kad ši leidžianti nukrypti nuostata būtų taikoma tik vynuogių augintojams, turintiems atsodinimo leidimus, kurie turi būti naudojami regionuose, nukentėjusiuose nuo 2023 m. pavasarį įvykusių nepalankių meteorologinių reiškinių.

4 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Jis taikomas iki 2024 m. rugpjūčio 9 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2023 m. rugpjūčio 8 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN